

Aktywność w organizacjach obywatelskich

Opracował
Michał Feliksiak

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Wyróżniająca Jakość Badań

Nakład 30 egzemplarzy

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa

e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl

<http://www.cbos.pl>

(48 22) 629 35 69

W skrócie

- Zaangażowanie w pracę organizacji obywatelskich deklaruje ponad dwie piąte Polaków (42%), tj. minimalnie więcej (o 2 punkty procentowe) niż w 2024 roku.
- Badani najczęściej angażują się w pracę organizacji charytatywnych udzielających pomocy potrzebującym dorosłym (11%), pomagającym dzieciom (10,4%), klubów o charakterze sportowym (8,8%), organizacji i ruchów religijnych (7,4%) oraz działających na rzecz szkolnictwa lub oświaty (7,3%).
- Do organizacji i grup obywatelskich, w działalność których angażuje się mniej więcej co dwudziesty badany, zaliczają się: związki działkowiczów, hodowców, wędkarzy, myśliwych (6%), organizacje młodzieżowe (5,3%), kobiece (5,1%), artystyczne (4,9%), związki zawodowe (4,9%) oraz organizacje zajmujące się zwierzętami (4,8%).
- W minionym roku w działalność społeczną – w organizacjach lub poza nimi – angażował się co drugi ankietowany (50%), tj. o 6 punktów procentowych więcej niż w roku 2023, kiedy poprzednio badaliśmy tę kwestię.
- Zaangażowaniem w działalność społeczną najbardziej wyróżniają się najmłodszy badani (68%), uczniowie i studenci (74%), mieszkańcy największych miast (66%), respondenci najlepiej wykształceni (59%), kadra kierownicza i specjaliści (67%), rolnicy (71%), prywatni przedsiębiorcy (65%), ankietowani uzyskujący najwyższe dochody w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym (63%). Zauważalnie więcej podejmujących tego typu działania jest również wśród badanych najbardziej zaangażowanych w praktyki religijne (64%).

Od niemal trzech dekad, co dwa lata, pytamy Polaków o ich działalność w organizacjach obywatelskich. Interesuje nas – co zaznaczamy w pytaniu – udział w pracy tych organizacji, a nie sama przynależność do nich.

Poziom zaangażowania Polaków w działalność organizacji obywatelskich jest obecnie¹ zbliżony do rejestrowanego w naszych badaniach od 2018 roku. Tak jak w ubiegłych latach respondenci najczęściej poświęcają swój wolny czas na pracę w organizacjach charytatywnych udzielających **pomocy potrzebującym dorosłym** (11,0%, spadek o 1,9 punktu procentowego od 2024 roku), np. osobom z niepełnosprawnościami, starszym, ubogim lub w kryzysie bezdomności, albo **pomagającym dzieciom** (10,4%, spadek o 0,9 punktu). Niespełna co dziesiąty pytany (8,8%) bierze udział w pracach organizacji, związków lub klubów o charakterze **sportowym**. Siedmiu na stu (7,4%, wzrost o 1 punkt) działa w organizacjach lub ruchach **religijnych**, kościelnych, parafialnych. W zasadzie tyle samo osób (7,3%, spadek o 3,2 punktu) angażuje się w pracę organizacji działających na rzecz **szkolnictwa i oświaty**, takich jak komitety rodzicielskie, rady rodziców, fundacje szkolne lub uczelniane oraz Społeczne Towarzystwa Oświatowe.

Do organizacji i grup obywatelskich, w działalność których angażuje się mniej więcej co dwudziesty badany, zaliczają się: związki **działkowiczów, hodowców, wędkarzy, myśliwych** (6,0%, wzrost o 1,4 punktu), organizacje **młodzieżowe**, m.in. harcerstwo (5,3%), organizacje **kobiece** (5,1%), organizacje i stowarzyszenia **artystyczne**, np. chór, orkiestra, zespół taneczny czy teatralny (4,9%), **związki zawodowe** (4,9%, wzrost o 1 punkt), towarzystwa przyjaciół **zwierząt** i opieki nad nimi (4,8%), a także samorządy **dzielnicowe i osiedlowe** (4,4%). Mniej więcej czterech na stu badanych poświęca czas na działalność w organizacjach **emerytów**, klubach seniora (4,1%), w **grupach samopomocowych** (4,1%, wzrost o 0,9 punktu), takich jak stowarzyszenia osób z niepełnosprawnościami, bezrobotnych, anonimowych alkoholików itp., oraz w organizacjach **społecznego ratownictwa**, np. Ochotnicza Straż Pożarna i Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (3,9%, spadek o 1,2 punktu), a także w towarzystwach **naukowych** (3,5%). Około trzech na stu ankietowanych lub mniej działa w stowarzyszeniach lub klubach **kolekcjonerów**, zbieraczy, hobbystów (3,2%), organizacjach zajmujących się **ochroną środowiska** naturalnego (2,8%, spadek o 1 punkt), komitetach starających się o **załatwienie jakiejś konkretnej sprawy**, grupach protestu (2,7%, spadek o 2,3 punktu), organizacjach wspierających placówki **opieki zdrowotnej** (2,7%, spadek o 1,2 punktu), samorządach **gminnych** (2,4%), organizacjach lub stowarzyszeniach **turystycznych** (2,3%), w stowarzyszeniach

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (430) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 5 do 16 lutego 2026 roku na próbie liczącej 967 osób (w tym: 60,2% metodą CAPI, 24,1% – CATI i 15,7% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

lub samorządach **zawodowych** (2,3%), stowarzyszeniach **miłośników miasta lub regionu** (2,2%, spadek o 0,9 punktu), samorządach **pracowniczych** (2,0%), towarzystwach **przyjaźni z innymi krajami** czy **narodami** (2,0%), samorządach **wojewódzkich lub powiatowych** (1,2%), partiach lub stowarzyszeniach **politycznych** (0,9%), organizacjach weteranów, kombatantów, **ofiar wojny** (0,6%) lub w organizacjach o jeszcze innym niż wymienione profilu (0,5%).

TABELA 1

W Polsce istnieją różne możliwości społecznego działania. Czy Pan(i) **poświęca swój wolny czas** na działalność w którejś organizacji, stowarzyszeniu, ruchu, klubie lub fundacji? Chodzi o **udział w pracy tej (tych) organizacji**, a nie tylko o przynależność do niej (do nich).

	Odsetki odpowiedzi twierdzących wśród ogółu respondentów														
	II 1998	XII 1999	I 2002	I 2004	I 2006	I 2008	I 2010	I 2012	I 2016	II 2018	II 2020	II 2022	II 2024	II 2026	
Organizacje charytatywne działające na rzecz osób potrzebujących – starych, ubogich, bezdomnych, chorych, z niepełnosprawnościami, ofiar klęsk żywiołowych, ofiar wojen itp.	1,5	2,8	1,3	2,4	2,1	2,4	4,0	4,8	8,6	9,6	11,2	11,3	12,9	11,0	
Organizacje charytatywne działające na rzecz potrzebujących dzieci	1,2	2,9	1,0	2,4	3,5	2,4	5,1	5,6	10,0	11,0	15,0	13,6	11,3	10,4	
Organizacje (związki, kluby i stowarzyszenia) sportowe	2,2	3,1	2,7	4,8	3,5	2,8	5,8	4,0	7,5	7,1	6,8	9,2	8,5	8,8	
Organizacje, ruchy religijne, kościelne, wspólnoty parafialne	3,6	3,9	2,0	3,9	3,4	2,8	4,5	5,4	6,9	7,9	6,5	5,1	6,4	7,4	
Organizacje działające na rzecz szkolnictwa, oświaty, np. komitet rodzicielski, rada rodziców, fundacja szkolna, uczelniana, Społeczne Towarzystwo Oświatowe	4,5	5,5	3,2	4,2	4,8	4,8	8,0	6,9	10,9	10,3	10,8	9,8	10,5	7,3	
Stowarzyszenia, związki działkowców, hodowców, wędkarzy, myśliwych	2,4	3,1	1,8	2,9	2,5	1,6	3,3	4	5	6,1	5	6,3	4,6	6,0	
Organizacje młodzieżowe, np. harcerstwo, kluby młodzieżowe, związki i stowarzyszenia studenckie	1,5	2,0	2,1	2,3	2,3	1,8	3,2	2,7	6,1	5,2	5,2	5,0	5,1	5,3	
Organizacje kobiece, np. Koło Gospodyń Wiejskich	1,0	1,5	0,8	1,2	0,8	1,0	0,8	1,0	2,6	3,3	5,0	4,0	5,0	5,1	
Organizacje, stowarzyszenia artystyczne, np. chór, orkiestra, zespół taneczny, teatralny	0,9	1,8	0,9	1,9	1,6	0,8	2,6	2,9	4,4	4	5,2	3,7	4,8	4,9	
Związki zawodowe	3,2	4,8	3,3	3,8	3,9	3,2	2,1	2,8	4,3	2,9	4,3	3,6	3,9	4,9	
Towarzystwa przyjaciół zwierząt, opieki nad zwierzętami	1,1	1,1	0,7	0,8	1,6	0,3	2,3	1,5	4,2	4,0	5,5	5,0	5,2	4,8	
Samorządy dzielnicowe, osiedlowe, np. rady mieszkańców, komitety domowe	1	1,2	0,3	1	1,2	0,9	1,6	2,3	3	3,6	4,7	5,1	4,7	4,4	
Organizacje emerytów, kluby seniorów	1,4	1,4	1,2	1,8	1,8	1,2	1,8	2,6	3	3,7	4,1	3,7	3,7	4,1	

TABELA 1 cd.

W Polsce istnieją różne możliwości społecznego działania. Czy Pan(i) **poświęca swój wolny czas** na działalność w którejś organizacji, stowarzyszeniu, ruchu, klubie lub fundacji? Chodzi o **udział w pracy tej (tych) organizacji**, a nie tylko o przynależność do niej (do nich).

	Odsetki odpowiedzi twierdzących wśród ogółu respondentów														
	II 1998	XII 1999	I 2002	I 2004	I 2006	I 2008	I 2010	I 2012	I 2016	II 2018	II 2020	II 2022	II 2024	II 2026	
Organizacje samopomocowe, np. stowarzyszenia osób niepełnosprawnych, samotnych ojców, anonimowych alkoholików, osób bezrobotnych	0,6	1,1	0,4	1	1,3	0,8	2,5	1,6	2,7	4,1	4,6	2,9	3,2	4,1	
Ochotnicza Straż Pożarna, Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe itp.	3,0	2,0	3,0	2,2	3,4	1,4	2,7	3,2	4,7	5,3	4,4	3,1	5,1	3,9	
Towarzystwa naukowe	0,6	1,4	0,8	1,4	1,2	0,5	2,3	1,4	2,7	2,2	2,9	2,1	3,2	3,5	
Stowarzyszenia, kluby kolekcjonerów, zbieraczy, hobbystów	0,5	0,7	0,7	1,2	0,7	1	1,5	0,7	2	1,8	1,5	2,3	3,5	3,2	
Organizacje działające na rzecz ochrony środowiska naturalnego	0,9	1,5	0,3	1,2	1,8	0,9	1,5	1,6	3,2	3,1	4,8	4,3	3,8	2,8	
Komitety starające się o załatwienie jakiejś konkretnej sprawy (np. parkingu), grupy protestu	0,5	1,2	0,3	0,4	1,0	0,4	1,3	1,7	3,3	3,2	3,0	4,2	5,0	2,7	
Organizacje wspierające placówki opieki zdrowotnej	0,7	1,2	0,6	0,8	1,5	0,9	1,7	1,2	2	3,4	3,9	2,6	3,9	2,7	
Samorządy gminne	1,1	1,3	0,2	1,1	0,9	0,8	1,1	1,4	2,7	1,9	3,8	3	3,1	2,4	
Organizacje, stowarzyszenia turystyczne	1,6	2	0,6	1,3	0,9	1,1	1,7	1	2,3	2,3	2,7	2,2	2,9	2,3	
Stowarzyszenia i samorządy zawodowe	0,7	0,8	0,5	0,9	0,5	0,5	1	1,6	2,9	2,7	3	2,2	2,5	2,3	
Stowarzyszenia miłośników miasta, regionu, np. zajmujące się ochroną zabytków, rozwojem kultury regionalnej	0,7	0,8	0,4	0,6	0,8	1	1,9	0,9	2,7	2,9	4,1	2,9	3,1	2,2	
Samorządy pracownicze (rady pracowników)	0,4	0,3	0,2	0,8	1,1	0,4	0,6	1,2	2,1	1,8	2,2	1,6	1,6	2,0	
Towarzystwa przyjaźni z innymi krajami, narodami	0,1	0,7	0,1	0,7	0,6	0,4	1,1	1,1	1,2	1,3	1,7	1,4	1,6	2,0	
Samorządy wojewódzkie i powiatowe	-	0,4	0,1	0,5	0,2	0,7	0,7	0,5	1,5	1,1	2,1	1,3	1,1	1,2	
Partie lub stowarzyszenia polityczne	0,3	0,8	0,6	0,7	0,7	0,4	0,7	1,1	1,1	0,9	0,9	0,5	1,1	0,9	
Organizacje kombatanów, weteranów, ofiar wojny	1,4	1,3	0,9	1,4	1,2	1	0,6	1,2	0,9	1	1,3	1,3	1,3	0,6	
Inne organizacje, stowarzyszenia, ruchy, kluby lub fundacje	0,2	0,9	0,2	0,3	0,9	1,7	1,4	1,7	3,5	1,5	3,3	0,4	0,3	0,5	

Łącznie w takich organizacjach działa nieco ponad dwie piąte Polaków (42%), czyli o 2 punkty więcej niż przed dwoma i czterema laty. Niemal jedna piąta badanych (18%) poświęca swój wolny czas na pracę w jednej tego typu organizacji, niespełna jedna dziesiąta (9%) – w dwóch, a 15% – w trzech lub więcej. Od 2018 roku skala zaangażowania w działalność organizacji obywatelskich jest dość stabilna.

TABELA 2

Praca społeczna w organizacjach obywatelskich	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II 1998	XII 1999	I 2002	I 2004	I 2006	I 2008	I 2010	I 2012	I 2016	II 2018	II 2020	II 2022	II 2024	II 2026
	w procentach													
Osoby niepracujące społecznie	77	76	79	76	77	80	72	68	63	60	57	60	60	58
Osoby pracujące społecznie (ogółem)	23	24	21	24	23	20	28	32	37	40	43	40	40	42
w tym:														
– w jednej dziedzinie	15	13	15	14	14	12	15	17	16	18	18	15	16	18
– w dwóch dziedzinach	4	5	4	5	4	4	5	7	8	8	9	8	8	9
– w trzech lub więcej	4	6	2	5	5	4	8	8	13	14	16	17	16	15

Zaangażowaniem w działalność organizacji obywatelskich wyróżniają się badani w wieku 18–24 lata, uczniowie i studenci, a także mający od 55 do 64 lat, ankietowani zamieszkujący metropolie, mający wykształcenie wyższe lub średnie, rolnicy, kadra kierownicza i specjaliści, prywatni przedsiębiorcy, technicy i średni personel, pracownicy usług, badani uzyskujący przeciętne lub wysokie dochody w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym. Relatywnie większa aktywność w tym względzie charakteryzuje także respondentów najbardziej zaangażowanych w praktyki religijne, jak również deklarujących lewicowe poglądy.

Z kolei najmniej osób działających w organizacjach obywatelskich rejestrujemy wśród najstarszych badanych, emerytów, mieszkańców dużych (ale nienajwiększych) miast, robotników, szczególnie niewykwalifikowanych, a także osób biernych zawodowo zajmujących się domem lub niepracujących zarobkowo z innych powodów. Wiąże się to również z niskimi (ale nienajniższymi) dochodami *per capita* oraz złą oceną własnej sytuacji materialnej.

TABELA 3

Cechy społeczno-demograficzne	Odsetki respondentów deklarujących pracę społeczną w ramach organizacji obywatelskich:				Średni poziom zaangażowania*
	w jednej dziedzinie	w dwóch dziedzinach	w trzech dziedzinach lub więcej	Łącznie	
Ogółem	18	9	15	42	1,23
Płeć					
Mężczyźni	18	9	16	43	1,25
Kobiety	18	9	14	41	1,21
Wiek					
18–24 lata	30	11	22	63	1,75
25–34	12	11	15	38	1,22
35–44	19	10	16	45	1,35
45–54	13	11	18	42	1,36
55–64	22	7	19	48	1,32
65 lat i więcej	16	7	9	32	0,83
Miejsce zamieszkania					
Wieś	21	9	10	40	0,92
Miasto do 19 999	12	10	15	37	1,06
20 000 – 99 999	17	11	14	42	1,23
100 000 – 499 999	9	8	16	33	1,42
500 000 i więcej mieszkańców	24	8	33	65	2,17
Wykształcenie					
Podstawowe	20	0	4	24	,58
Zasadnicze zawodowe	15	8	6	29	,65
Średnie	19	13	16	48	1,34
Wyższe	17	9	24	50	1,71
Grupa społeczna i zawodowa					
Kadra kierownicza, specjaliści	18	9	27	54	2,06
Średni personel, technicy	25	12	12	49	1,04
Pracownicy administracyjno-biurowi	14	9	19	42	1,50
Pracownicy usług	18	12	17	47	1,10
Robotnicy wykwalifikowani	17	13	6	36	0,69
Robotnicy niewykwalifikowani	16	4	4	24	0,40
Rolnicy	40	15	9	64	1,31
Pracujący na własny rachunek	18	7	29	54	1,93
Emeryci	16	7	10	33	0,86
Uczniowie i studenci	26	16	28	70	2,40
Zajmujący się domem i inni	7	9	11	27	0,89
Dochody na jedną osobę					
Do 1999 zł	16	13	10	39	0,96
Od 2000 zł do 2999 zł	14	7	10	31	0,78
Od 3000 zł do 3999 zł	23	7	19	49	1,61
Od 4000 zł do 5999 zł	15	15	17	47	1,33
6000 zł i więcej	22	12	23	57	1,96
Ocena własnych warunków materialnych					
Złe	11	6	9	26	0,72
Średnie	18	8	11	37	0,93
Dobre	18	10	17	45	1,41
Udział w praktykach religijnych					
Kilka razy w tygodniu	20	9	23	52	1,30
Raz w tygodniu	21	11	14	46	1,32
1–2 razy w miesiącu	13	8	17	38	1,32
Kilka razy w roku	15	8	15	38	1,02
W ogóle nie uczestniczy	19	7	14	40	1,22
Poglądy polityczne					
Lewicowe	21	8	18	47	1,50
Centrowe	15	10	14	39	1,09
Prawicowe	18	10	16	44	1,30
Niesprecyzowane	15	4	8	27	0,72

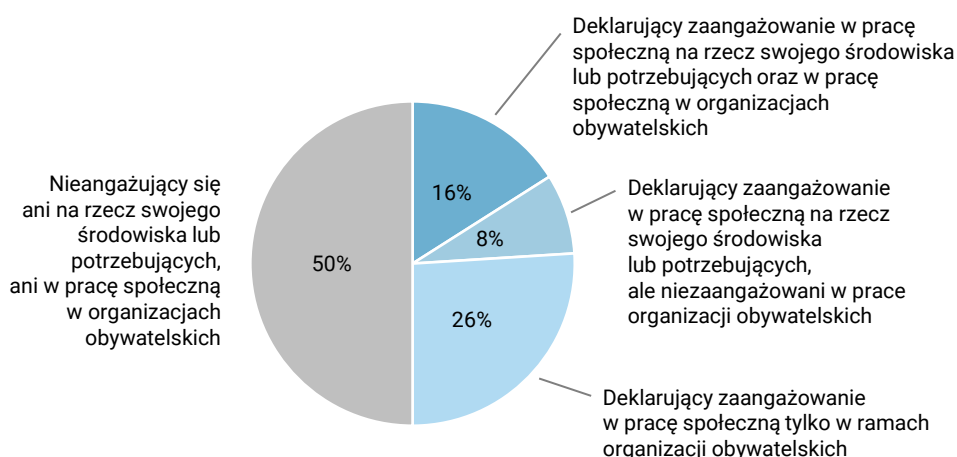
* Średni poziom zaangażowania mierzony średnią liczbą dziedzin zaangażowania w pracę społeczną w ramach organizacji obywatelskich

ZBIORCZY WSKAŹNIK ZAANGAŻOWANIA W PRACĘ SPOŁECZNĄ

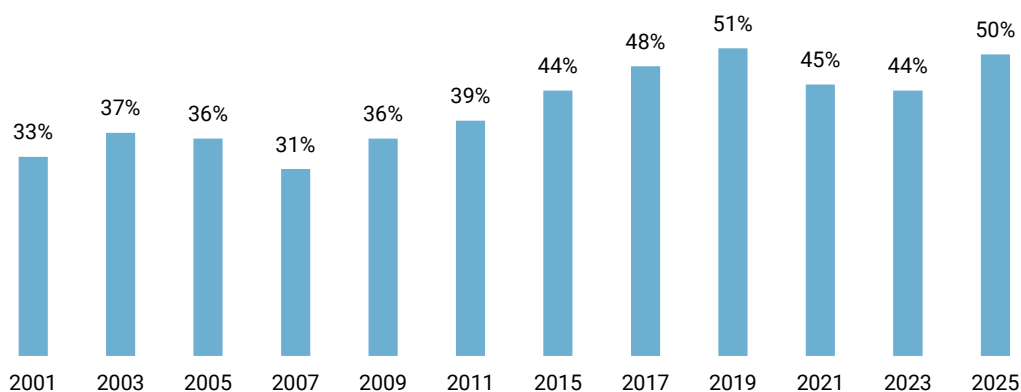
Zbiorczy wskaźnik zaangażowania w pracę społeczną uwzględnia jej dwa wymiary – dobrowolną i nieodpłatną pracę na rzecz swojej społeczności lokalnej lub osób potrzebujących (w 2025 roku wykonywało ją 24% ogółu badanych, a dwa lata wcześniej – 20%) oraz opisaną wyżej działalność w organizacjach obywatelskich (42%). W ten sposób możemy określić całkowitą skalę działań społecznikowskich podejmowanych przez respondentów w ubiegłym roku. W roku 2025 osoby angażujące się w nie stanowiły łącznie połowę dorosłych Polaków, tj. więcej niż w roku 2023 (o 6 punktów) i 2021 (o 5 punktów), i niemal tyle samo, co w przedpandemicznym i rekordowym w tym względzie roku 2019 (wówczas takie działania były udziałem 51% Polaków). Spośród tej połowy badanych zaangażowanych w działalność społeczną 16% zadeklarowało zarówno pracę na rzecz organizacji obywatelskiej, jak i pracę bezpośrednio na rzecz potrzebujących. Jedna czwarta (26%) działała społecznie wyłącznie w ramach organizacji obywatelskich, a ośmiu na stu – jedynie poza takimi organizacjami.

CBOS

RYS. 1. Zbiorczy wskaźnik zaangażowania w pracę społeczną w 2025 roku

RYS. 2. Zbiorczy wskaźnik zaangażowania w pracę społeczną* w latach:

* Respondenci pracujący społecznie na rzecz swojego środowiska lub osób potrzebujących – w organizacjach obywatelskich i/lub poza nimi

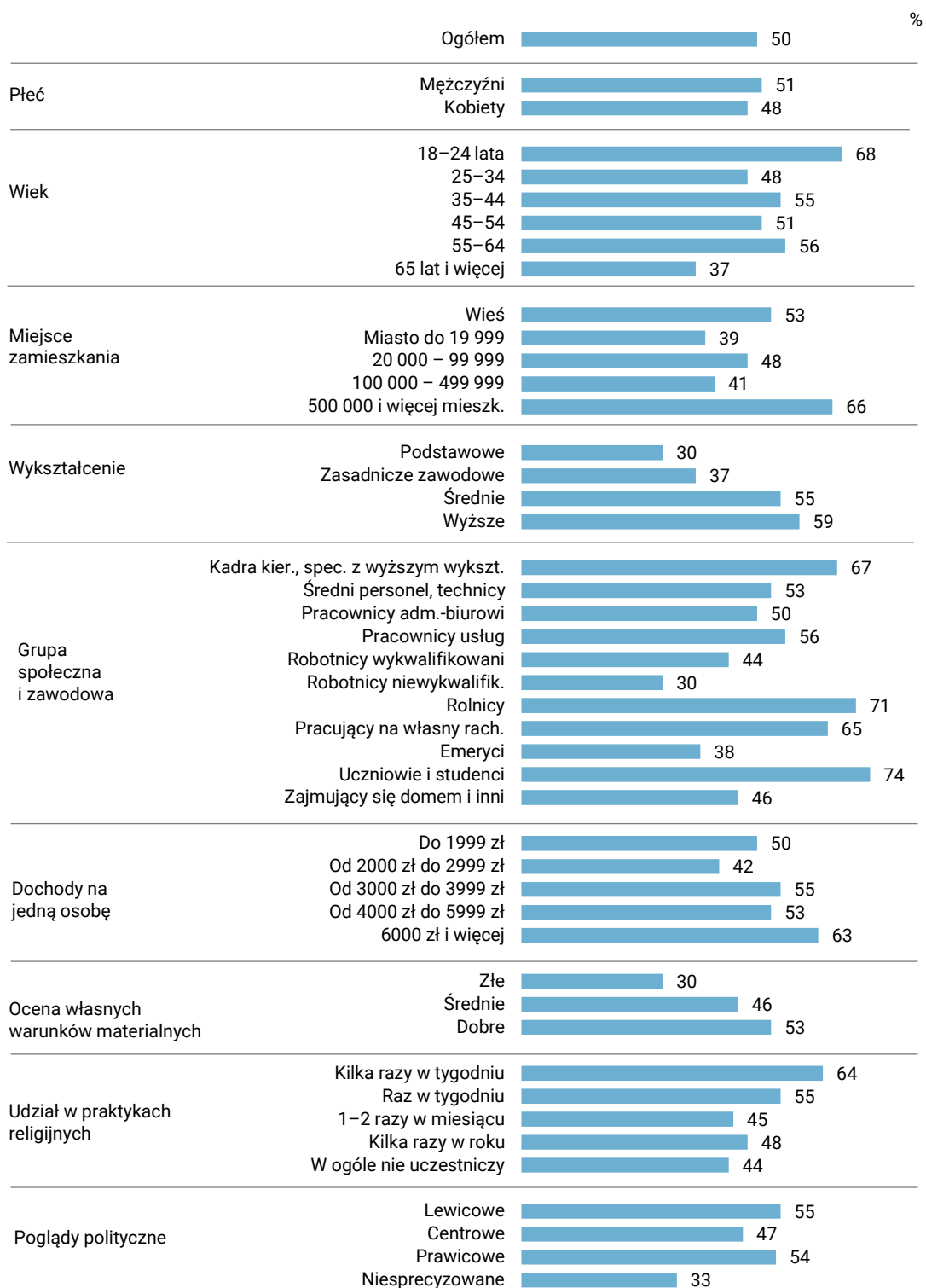
Ponad dwie trzecie badanych deklarujących pracę na rzecz swojego lokalnego środowiska i osób potrzebujących działała w ramach jakiejś organizacji obywatelskiej. Jedna trzecia podejmowała takie działania poza organizacjami.

TABELA 4

Praca społeczna na rzecz swojego środowiska lub potrzebujących w 2025 roku	Praca społeczna w organizacjach obywatelskich	
	deklarujący zaangażowanie	niezaangażowani
	w procentach	
Deklarujący zaangażowanie	68	32
Niezaangażowani	34	66

Zbiorczy wskaźnik zaangażowania w pracę społeczną podlega podobnym różnicowaniom jak praca na rzecz organizacji obywatelskich (która stanowi jego istotny komponent). Częściej niż przeciętnie zaangażowani są w nią (działając w organizacjach lub też poza nimi) respondenci najmłodszy, uczniowie i studenci, a także mający od 55 do 64 lat, mieszkańcy największych miast, badani najlepiej wykształceni, kadra kierownicza i specjaliści, rolnicy, prywatni przedsiębiorcy, pracownicy usług, oraz ankietowani uzyskujący najwyższe dochody *per capita*. Zauważalnie więcej podejmujących tego typu działania jest również wśród osób najbardziej zaangażowanych w praktyki religijne. Z kolei grupy o najniższym poziomie zaangażowania to najstarsi badani, emeryci, najsłabiej wykształceni, robotnicy niewykwalifikowani i respondenci znajdujący się w złej sytuacji materialnej.

RYS. 3. Zbiorczy wskaźnik zaangażowania w pracę społeczną
(respondenci pracujący społecznie w roku 2025 na rzecz swojego środowiska lub osób potrzebujących – w organizacjach obywatelskich i/lub poza nimi)

Ponad dwie piąte Polaków poświęca swój czas wolny na działalność w jakiejś organizacji społecznej. Od 2018 roku skalę tego zaangażowania można określać jako generalnie stabilną, choć warto jednocześnie zauważyć, że obecnie jest ona minimalnie większa od zarejestrowanej w dwóch poprzednich pomiarach przeprowadzonych dwa i cztery lata temu. Zauważalnie większy zasięg niż w poprzednich latach bieżącej dekady ma także ogólne zaangażowanie Polaków w działalność prospołeczną (w ramach organizacji lub poza nimi), które w minionym roku było udziałem połowy badanych, a więc podobnie jak w rekordowym pod tym względem roku 2019.